

Загинайло В. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

На сьогоднішній день, розвиток малого та середнього підприємництва здійснює вагомий вплив на зростання обсягів виробництва у регіоні, в якому знаходяться ті підприємства, які впливають на наповнення місцевого бюджету та бюджету країни, на соціальну та політичну стабільність у суспільстві, на доходи населення тощо. Так, лише за I півріччя 2020 року надходження податків і зборів від суб'єктів підприємництва до бюджетів усіх рівнів становить 9,7 млрд. грн., що на 7,78% більше порівняно з аналогічним періодом 2019 року» [1]. Ці процеси відбуваються завдяки тому, що малий та середній бізнес є більш динамічним та набагато легше пристосовується до споживчого попиту і, звідси, досить легко трансформується до нових вимог суспільства, на відміну від великого бізнесу. Тому важливим елементом розвитку регіону є розвиток у ньому малого та середнього підприємництва.

На Дніпропетровщині цьому питанню присвячена цільова програма Департаменту економічного розвитку Дніпропетровської облдержадміністрації. Програма сприяння розвитку малого та середнього бізнесу, вона була створена у 2018 році з метою сприяння розвитку малого і середнього підприємництва, створення сприятливих умов для відкриття, ведення і зростання малого і середнього підприємництва шляхом консолідації зусиль усіх зацікавлених сторін, а це в свою чергу забезпечить соціально-економічний розвиток області та підвищить рівень життя населення [1].

Для того, щоб більш детально побачити реальну ситуацію в області щодо малого та середнього підприємництва, нами проведено аналіз звітності про виконання паспорту вищезазначеної бюджетної програми в динаміці за три останні роки. Далі наведена таблиця результативних показників бюджетної програми в динаміці за три останні звітні періоди. Для спрощення викладу матеріалу, в таблиці вказано показники за перший аналізований звітний період (2018 рік) та за останній (2020 рік).

Як можна побачити, у 2020 році було досить велике відхилення показників якості, воно обумовлено запровадженням карантинних обмежень пов'язаних з COVID-19, у зв'язку з чим значна кількість підприємств та фізичних осіб–підприємців були вимушені обмежено працювати, а в деяких випадках припинити свою діяльність. Отже, проаналізувавши звіти з виконання бюджетної програми розвитку малого та середнього бізнесу, я можу зробити висновок, що епідемія COVID-19 спричинила негативний вплив на результативні показники програми у 2020 році.

Але, все ж таки, є і позитивна статистика: так, на 01 липня 2020 року, за даними Головного управління державної податкової служби у Дніпропетровській області [3], зареєстровано 132,8 тис. фізичних осіб-підприємців, 37,8 тис. одиниць малих підприємств та 313 одиниць середніх підприємств. Тому саме малий та середній бізнес – це сфера забезпечення зайнятості населення та створення нових робочих місць.

Том 2. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Таблиця 1. Результативні показники якості

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Звітний період	Затверджено паспортом бюджетної програми на звітний період	Виконано за звітний період (касові видатки/надані кредити)	Відхилення
Питома вага малого підприємництва в обсязі реалізованої продукції	%	Розрахунок	2018 рік	17,0	15,0	- 2,0
			2020 рік	15,5	15,6	0,1
% збільшення кількості малих підприємств в регіоні в порівнянні з попереднім роком	%	Розрахунок	2018 рік	4,0	4,1	0,1
			2020 рік	2,5	0,2	- 2,3
% збільшення кількості середніх підприємств в регіоні в порівнянні з попереднім роком	%	Розрахунок	2018 рік	7,7	1,5	- 6,2
			2020 рік	2,5	9	6,5
% збільшення кількості фізичних осіб – підприємців в порівнянні з попереднім роком	%	Розрахунок	2018 рік	1,9	0,6	- 1,3
			2020 рік	3	- 0,6	- 3,6
% збільшення працюючих на малих підприємствах в порівнянні з попереднім роком	%	Розрахунок	2018 рік	1,5	1,5	0,0
			2020 рік	3	- 0,05	- 3,05
% збільшення працюючих на середніх підприємствах в порівнянні з попереднім роком	%	Розрахунок	2018 рік	2,9	2,9	0,0
			2020 рік	2	- 0,04	- 2,04
Кількість підприємців які пройдуть підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації	од.	Внутрішньо-господарський облік	2020 рік	1000	266	- 734

Джерело: розроблено автором за даними [2]

На сьогоднішній день створена нова Програма розвитку малого та середнього підприємництва в Дніпропетровській області на 2021–2022 роки [1]. У Програмі визначено пріоритетні напрями та основні завдання розвитку малого і середнього підприємництва області на 2021–2022 роки, шляхи та механізми їх реалізації. Програма ґрунтується на аналізі основних показників соціально-економічного розвитку області за попередні роки, зокрема сфери розвитку підприємництва, визначення основних зовнішніх та внутрішніх чинників, що стримують розвиток малого і середнього підприємництва, і визначає основні цілі та пріоритети щодо підтримки малого і середнього підприємництва в області, а також заходи щодо їх досягнення.

Список використаних джерел:

1. Цільові програми Департаменту економічного розвитку. *GOV.UA Державні сайти України*: [сайт]. URL: <https://adm.dp.gov.ua/dniprooda/pro-oda/departamenti-ta-upravlinnya/departament-ekonomichnogo-rozvitku/cilovi-programi-econom-rozvit> (дата звернення: 21.01.2021).
2. Про паспорти бюджетних програм. *GOV.UA Державні сайти України*: [сайт]. URL: <https://adm.dp.gov.ua/gromadyanam/pamyatki-ta-poradi/byudzheth/pasporti-byudzhetnih-program> (дата звернення: 21.01.2021).
3. Головне управління державної податкової служби в Дніпропетровській області. *Офіційний портал*: [сайт]. URL: <https://dp.tax.gov.ua/dfs-u-regioni/golov-upr/> (дата звернення: 21.01.2021).